

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.442/2010/10. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a **K. A.** hozzátartozó és Dr. Tinics András ügyvéd (1013 Budapest, Attila u. 33. II/6.) által képviselt I.rendű felperes neve, címe felperesnek - I.rendű alperes neve, címe I. rendű, II.rendű alperes neve, címe II. rendű, III.rendű alperes neve, címe III. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 13.P.22.347/2008/56. sorszámú ítélete ellen a felperes által 59. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

részítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekinti, azt részben megváltoztatja és kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 200 000 000 (Kettőszázmillió) forint tőkét és ennek 2000. május 1. napjától 2004. december 31-ig évi 20 %-os, 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát és 15 000 000 (Tizenötmillió) forint másodfokú perköltséget, továbbá külön felhívásra egyetemlegesen térítsenek meg az államnak 900 000 (Kilencszázezer) forint kereseti- és 900 000 (Kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen a részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A II. rendű alperes eredményes pályázat alapján az **gazdasági társaság**-vel 1997. május 27. napján megkötött és 1997. június 20-án hatályba lépett privatizációs szerződéssel 200 000 000 forint vételárért megvásárolta a **gazdasági társaság**2-nek az **gazdasági társaság** kizárólagos tulajdonát képező 100 %-os üzletrészt, amit a szerződés szerint a vevő 7 évig csak az **gazdasági társaság** előzetes engedélyével idegeníthet el vagy terhelhet meg.

A vételárat a II. rendű alperes a **hitelintézet**-től felvett lombardhitelből egyenlítette ki, amit a II. rendű alperes nem fizetett vissza. A bank a követelését a hitel fedezeteként

felajánlott, eredetileg a felperes akkor még kiskorú unokája, a per során elhalálozott **K. T.** IV. rendű alperes nevén a bankban elhelyezett betétekből elégítette ki, amely betétek 1997. február 6. napján átírássra kerültek a felperes nászasszonya, (III. rendű alperes neve) III. rendű alperes, majd 1997. február 8. napján (II. rendű alperes neve) II. rendű alperes nevére.

A felperes és a II. rendű alperes között 1997. február 8-án a hitelfedezet biztosítására megállapodás jött létre, amelyben a felperes hozzájárulását adta ahhoz, hogy a **hitelintézet**-nél a szerződésben megjelölt számú (ténylegesen kiskorú **K. T.** nevén lévő) betétekben elhelyezett és saját tulajdonát képező összegű betétjét a II. rendű alperes a banktól igényelt 200 000 000 forint összegű hitel készpénzfedezetéül felajánlja.

A II. rendű alperes a megállapodásban kötelezettséget vállalt arra, hogy a felperest, mint a fedezet biztosítóját teljeskörűen kártalanítja, amennyiben a hitelt folyósító pénzügyi intézet részben vagy egészben a fedezeti összegből nyerne kielégítést. Ezen kártalanítás módja a szerződés szerint a privatizációs pályázaton elnyert **gazdasági társaság2** 100 %-os üzletrészeként, összes jövedelmének fedezetet biztosító részére történő átruházása, jelen fedezet 200 000 000 forint összegének ellenértékéért, annak megszerzését követő legrövidebb törvényes határidőn belül.

A II. rendű alperes, mint fedezet igénybe vevője tudomásul vette és kötelezettséget vállalt arra, hogy a megállapodással biztosított összeg kizárólag a **gazdasági társaság2** privatizációs pályázatának elnyerésére, illetve a pályázatban vállalt kötelezettsége teljesítésére szolgálhat, s a fedezeti megállapodással biztosított összeg feletti kizárólagos rendelkezési jog a fedezetet biztosító felperest illeti meg.

Vállalta, hogy a **gazdasági társaság2** 100 %-os üzletrészt fedezetet biztosító írásos jóváhagyása nélkül harmadik személy részére nem adja biztosítékul, azt nem értékesíti. Minden ezzel ellentétes jogügyletet a szerződő felek érvénytelennek, semmisnek tekintenek.

Vállalta, hogy a **gazdasági társaság2** tulajdonosi jogait - fedezetet biztosító részére történő átruházásig, annak cégnyilvántartáson történő átvezetéséig - csak fedezetet biztosítóval együtt gyakorolja.

Vállalta a felperes és kiskorú **K. T.** között 1997. február 8-án létrejött megállapodásban (mely jelen szerződés mellékletét képezi) foglaltak betartását.

A II. rendű alperes, mint a fedezet igénybe vevője a szerződés III. pontjában vállalt kártalanítási kötelezettségének biztosítékául a felperes, mind fedezetet nyújtó részére felajánlotta a privatizációs pályázaton elnyert **gazdasági társaság2** üzletrészeinek birtokában lévő 100 %-át.

Ugyanezen a napon kiskorú **K. T.** és a felperes között létrejött szerződésben kiskorú **K. T.** elismerte, hogy a **hitelintézet** M.-i Területi Igazgatóságánál vezetett, az előző szerződésben megjelölt számú betéti szerződésekben szereplő 200 000 000 forint kamatmentes kölcsönt, mint kölcsönvevő a felperestől, mint kölcsönadótól átvette.

A felperes hozzájárulását adta, hogy kiskorú **K. T.** a megjelölt betétekben elhelyezett kölcsönt a II. rendű alperes részére a III. rendű alperesen keresztül kölcsön adja oly módon, hogy kölcsönadóként a III. rendű alperes lesz feltüntetve és a II. rendű alperes a kölcsön összegét kizárólag a **gazdasági társaság2** privatizációjára használhatja fel, előzetesen a II. rendű alperes és a felperes között már szóban létrejött megállapodásnak megfelelően.

A felperes, mint kölcsönadó kijelentette, hogy a jelen szerződés aláírásával elismeri, hogy kiskorú **K. T.** kölcsönvevőtől a megjelölt kölcsön összegét visszafizetettnek tekinti oly módon, hogy az (III.rendű alperes neve) III. rendű alperes által (II.rendű alperes neve) II. rendű alperesnek nyújtott kölcsön összegét a felperes átvállalja a későbbiekben, általa a II. rendű alperessel írásban megkötendő, a **gazdasági társaság2** 100 %-os üzletrészeire vonatkozó átruházási szerződésben. Ennek előfeltétele a II. rendű alperes és az **gazdasági társaság** között a kft. 100 %-os üzletrészeire kötendő szerződés létrejötte. Amennyiben ezen szerződés nem jön létre, úgy kiskorú **K. T.** a közvetlenül részére a II. rendű alperes által a III. rendű alperesen keresztül visszafizetett 200 000 000 forintot a felperesnek 8 napon belül köteles visszaadni.

A felperes és kiskorú **K. T.** kijelentették, hogy a továbbiakban egymással szemben semmilyen követelést nem támasztanak. A szerződést kiskorú **K. T.** törvényes képviselőjében édesapja, ifj. **K. T.** írta alá.

A III. rendű alperes, mint kölcsönadó és a II. rendű alperes, mint kölcsönvevő 1997. február 8. napján megkötötték a kölcsönszerződést a 200 000 000 forint összegre, amit a III. rendű alperes 1 évi időtartamra adott kölcsön és a **hitelintézet** M.-i Területi Igazgatóságánál vezetett, február 6-án a nevére átírt betéti szerződéseknek a II. rendű alperes nevére történő átírásával teljesített.

A szerződésben rögzítették, hogy a II. rendű alperes a kölcsönbe vett összeget kizárólag a **gazdasági társaság2** privatizációja során közölt pályázati feltételekben előírt kaució megfizetéséhez használhatja fel. A szerződésben szerepelt az is, hogy a kölcsön visszafizetésének időpontjában a kölcsönadó szabadon dönthet arról, hogy a pénzt kéri vissza vagy a kölcsön felhasználásával megszerzett üzletrészre tart-e igényt. E jogának gyakorlása érdekében részére 1 évi időtartamra opciós jogot biztosítottak. Rögzítették azt is, hogy sikertelen pályázat esetén a kölcsönösszeget haladéktalanul vissza kell fizetni.

A szerződést 1997. február 15. napján akként módosították, hogy a kölcsönszerződést határozatlan idejűvé tették és a kamatkikötést mellőzték.

1997. december 1. napján a felperes és a II. rendű alperes között egy adásvételi szerződés jött létre a **gazdasági társaság2** üzletrészeinek megvásárlására. A szerződésben a felperes, mint vevő által fizetendő vételárat 200 000 001 forintban határozták meg, amelyet a felperes akként teljesít, hogy átvállalja a II. rendű alperesnek a III. rendű alperestől felvett kölcsönének visszafizetését. A szerződésben a felek tudomásul vették, hogy a szerződés akkor hatályosul, amikor az ügylethez az **gazdasági társaság** hozzájárul, addig nyilatkozatukhoz kötve vannak.

A III. rendű alperes 1997. december 1. napján, illetve 1998. január 3-án írásban hozzájárult a tartozás átvállaláshoz azzal, hogy az akkor lép hatályba, amikor az **gazdasági társaság** az adásvételi szerződéshez a hozzájáruló nyilatkozatát megadja.

A II. rendű alperes az üzletrész adásvételi szerződést a szükséges mellékletekkel 1998. március 30. napján a privatizációs szerződésben rögzített jóváhagyási eljárás lefolytatása céljából az **gazdasági társaság**-hez benyújtotta, és erről 1998. március 31-én levélben a felperest is tájékoztatta.

1998. április 8-án a felperes írásban arra kérte a II. rendű alperest, hogy az engedély megadására irányuló kérelmét - ezzel ellentétes nyilatkozatáig - vonja vissza. A II. rendű alperes a kérelmet visszavonta, majd 1998. április 28-án a II. és III. rendű alperes üzletrész átruházási szerződést kötöttek, melyet 2004. június 21-ig az okiratot szerkesztő

üggyvédnél letétbe helyeztek. A szerződés megkötésénél (III.rendű alperes neve) vevő nem személyesen járt el, meghatalmazása alapján a megállapodást nevében a felperes fia, ifj. **K. T.** írta alá. A megállapodásról a felperes tudott és ahhoz hozzá is járult. Ezt a szerződést az **gazdasági társaság**-hez nem nyújtották be jóváhagyás végett.

A II. rendű alperes 1998. május 6-án a felperes „aláírt és alá nem írt megkereséseinek” hatására közölte a felperessel, hogy amennyiben az az álláspontja, hogy közöttük változatlanul fennáll az 1997. december 1-jei szerződés, azt az **gazdasági társaság**-vel kell tisztáznia. Álláspontja az, hogy vele szemben a felperes semmiféle további jogi igényt nem támaszthat, az ügylettel összefüggésben kizárólag III.rendű alperessel áll jogviszonyban.

A felperes 1998. május 29-én felhívta - a kettejük között létrejött üzletrész adásvételi szerződésre utalva - a II. rendű alperest, hogy ismételten terjessze elő haladéktalanul az **gazdasági társaság**-hez az engedély megadása iránti kérelmet, az engedély megadásáig a cég ügyeiben csak az ő előzetes hozzájárulása mellett lehet intézkedéseket megtenni.

A II. rendű alperes a kérelemnek nem tett eleget, arra hivatkozással, hogy annak teljesítése ütközne az ügyvédi letétbe helyezett szerződéssel.

A felperes ezt követően közvetlenül fordult az **gazdasági társaság**-hoz a hozzájárulás megadása iránti kérelmével, amelyre 1998. június 19-én azt a válaszlevelet kapta, hogy jogviszony hiányában ilyen kérelem előterjesztésére nem jogosult.

K. T. és társai ellen a M-i Városi Bíróságon 23.B.2088/1995. számon folyamatban volt büntető ügyben ifj. **K. T.** 1998. július 8. napján előzetes letartóztatásba került. Feleségének, **U. E.**-nek felkérésére az I. rendű alperes részt vett a „**K. család**” rendezetlen gazdasági, üzleti és vagyoni ügyeinek intézésében, többek közt a **gazdasági társaság2** üzletrészenek megszerzésében is, amit a felperes is sürgetett.

Az I. rendű alperes tisztában volt azzal, hogy a **gazdasági társaság2** privatizációja során felhasznált betétekben elhelyezett 200 000 000 forint a felperestől származott. Figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperes az ezt célzó felszólítások ellenére sem kívánt az ügyvédi letétbe helyezett üzletrész adásvételi szerződés kiadása iránt érdemben intézkedni, az I. rendű alperes azzal a megoldási javaslattal állt elő, hogy a III. rendű alperes engedményezze rá, illetve az erre a célra alapítandó cégére a II. rendű alperessel szembeni, a kölcsönszerződésből származó követelését. E javaslata indokolásaként arra hivatkozott, hogy a „**K. család**” férfi tagjaival szemben folyamatban lévő büntetőeljárásra tekintettel kizárt, hogy az **gazdasági társaság** megadná a hozzájárulását a „**K. család**” bármely tagjának tulajdonszerzéséhez, ő viszont a szakmai tapasztalatai révén hatékonyan érvényesíteni tudná a reá engedményezett követelést a II. rendű alperessel szemben és az üzletrész megszerzését követően a kft-t is képes lenne vezetni. Szóban - a felperes által is tudottan - arról is megállapodott **U. E.**-vel, illetőleg a III. rendű alperessel, hogy amennyiben sikerül a **gazdasági társaság2** üzletrészenek megszerzése és eltelik az **gazdasági társaság** előzetes engedélyezéséhez kötött idő, az üzletrészt átruházza **U. E.**-re.

A III. rendű alperes 2000. február 16. napján kötötte meg az I. rendű alperes által képviselt, e célra létrehozott **gazdasági társaság3**-val az engedményezési megállapodást, melyben a II. rendű alperessel szemben fennálló 200 000 000 forint tőkeösszeg követelését, valamint az azzal együtt járó jogosultságokat 30 000 000 forint - amely összeg ténylegesen nem került kifizetésre - ellenében a kft-re engedményezte.

Ugyanezen a napon a II. rendű alperes aláírta az I. rendű alperes által képviselt **gazdasági társaság3**-vel az üzletrész átruházási szerződést, amit a szükséges mellékletekkel együtt a II. rendű alperes 2000. március 9. napján benyújtott az **gazdasági társaság**-hez a szükséges jóváhagyás megszerzése végett.

Az I. és III. rendű alperes, illetőleg **U. E.** között létrejött szóbeli megállapodás biztosítékeként 2000. március 1. napján **U. E.** és az I. rendű alperes képviseletével az **gazdasági társaság3** között üzletrész átruházási szerződés jött létre, melynek értelmében a **gazdasági társaság2** 100 %-os tulajdonát **U. E.** megvásárolja az **gazdasági társaság3**-tól. A szerződésben ellenértéket nem állapítottak meg, a szerződés az **gazdasági társaság** felé felhasználásra nem került.

Ténylegesen az I. rendű alperes a **gazdasági társaság2**-t eleve saját magának kívánta megszerezni és nem állt szándékában annak átadása sem **U. E.**-nek, sem pedig másnak a **K.** család tagjai közül. Szóbeli egyezségük ellenére 2000. április 17. napján a II. rendű alperessel szemben fennálló 200 000 000 forint összegű követelést ellenszolgáltatás nélkül **R. Zs.**-ra engedményezte, aki a követelés kiegyenlítéseként a II. rendű alperestől a cég üzletrészenek a saját javára történő átruházását követelte. A II. rendű alperes és **R. Zs.** között 2000. április 21. napján jött létre az üzletrész átruházási szerződés, amit az **gazdasági társaság** nem hagyott jóvá, ezért **R. Zs.** 2000. december 22. napján a II. rendű alperest a követelés pénzben történő kiegyenlítésére szólította fel, aki csak a **gazdasági társaság2** üzletrészenek értékesítésével tudott volna teljesíteni.

A II. rendű alperes 2001. február 2. napján kötötte meg az adásvételi szerződést a kifejezetten erre a célra létrejött k-i székhelyű **gazdasági társaság4**, német tulajdonban álló Kft-vel 660 000 000 forint vételáron, ami a II. rendű alperes és **R. Zs.** között 2001. február 2. és 12. napján született, közjegyzői okiratba is foglalt megállapodásoknak megfelelően **R. Zs.** részére került volna kifizetésre a II. rendű alperes által az értékesítés után fizetendő személyi jövedelemadó összegének megfelelő 92 000 000 forint kivételével.

A II. rendű alperes a szerződés megkötése után, 2001. február 9. napján értesült arról, hogy a felperes a **gazdasági társaság2** tulajdonjogának megállapítása iránt ellene a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságon 10.P.22.588/2000. ügyszámon peres eljárást indított. A II. rendű alperes ezt követően, 2001. tavaszán kereste meg a III. rendű alperessel kötött üzletrész átruházási szerződést letétként kezelő ügyvédet a letét felbontása iránt azzal a céllal, hogy a letétbe helyezett üzletrész átruházási szerződéssel megakadályozza általa az **gazdasági társaság4**-vel megkötött szerződés **gazdasági társaság** általi jóváhagyását, amihez a másik letevő is hozzájárult. A szerződés azonban az **gazdasági társaság**-hez már nem került benyújtásra, mivel 2001. május 2. napján az **gazdasági társaság** jóváhagyta a II. rendű alperes és az **gazdasági társaság4** között létrejött üzletrész átruházási szerződést, s az elsőfokú bíróság, mint cégbíróság, a vevőt 2001. május 2-i hatállyal a cégjegyzékbe a **gazdasági társaság2** 100 %-os üzletrészenek tulajdonosaként bejegyezte.

Az **gazdasági társaság4** a vételárból csupán 132 000 000 forintot fizetett ki, amit a **gazdasági társaság2** tartozására fordított 15 000 000 forint kivételével **R. Zs.** kapott meg.

2001. júliusában az **gazdasági társaság4** elállt az üzletrész átruházási szerződéstől és a **gazdasági társaság2** tulajdonosa ismételten a II. rendű alperes lett.

Az **gazdasági társaság4** a **gazdasági társaság2**-vel szembeni követelését a kft. felszámolási eljárása keretében érvényesítette, melynek elrendelésére 2004. december 29.

napján került sor. A felszámolási eljárást a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 2006. július 10. napján kelt 6.Fpk.05-2004-000430/69. számú végzésével az adós gazdálkodó szervezet jogutód nélkül történő megszüntetése nélkül befejezetté nyilvánította, ugyanis az adós és a hitelezők a megyei bíróság által jóváhagyott egyezséget kötöttek.

2005. október 5. napjától a **gazdasági társaság2** közvetlen irányítást biztosító befolyással rendelkező tulajdonosa **B. I. A.**, aki a **gazdasági társaság2** „fa.” üzletrészt a II. rendű alperessel szemben fennálló, közjegyzői okiratba foglalt 15 750 000 forint és ezen összegnek 2005. január 29. napjától a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű, azonban minimum évi 20 % késedelmi kamata követelésének behajtása iránt **T. T.** önálló bírósági végrehajtó előtt 160.V.113/2000. szám alatt folyt végrehajtási eljárásban 2005. október 3. napján megtartott árverésen szerezte meg. A végrehajtási iratoknál fellelhető bevételi pénztárbizonylat tanúsága szerint a végrehajtást kérő 131 888 356 forint különbözeti vételárat fizetett be az önálló bírósági végrehajtóhoz, amelyből a végrehajtó 130 180 930 forintot a II. rendű alperes számlájára utalt. (46. sorsz. 6. számú melléklet)

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 10.P.22.588/2000. számú ügyben meghozott 70. sorszámú részítéletével a felperesnek a II. rendű alperessel 1997. december 1. napján a **gazdasági társaság2** üzletrészenek átruházására megkötött adásvételi szerződés létrejöttének megállapítására irányuló keresetét elutasította. Fellebbezés folytán a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.016/2004/4. sorszámú részítéletével a felperes keresetének helyt adott, és a szerződés létrejöttét állapította meg. A Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.316/2004/10. sorszámú felülvizsgálati részítéletével a Fővárosi Ítéltábla részítéletét hatályon kívül helyezte és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság részítéletét helybenhagyta.

A felperes feljelentése alapján az I.-III. rendű alperesekkel szemben a tényállásban írt tevékenységük kapcsán büntetőeljárás folyt. A M-i Városi Bíróság 8.B.56/2005/68. sorszámú ítéletével a III. rendű alperest az ellene különösen nagy kárt okozó csalás büntette miatt emelt vád alól felmentette, az I. és II. rendű alpereseket bűnösnek mondta ki különösen nagy kárt okozó csalás büntetében. Az ítélet ellen az I. és II. rendű alperesek éltek fellebbezéssel, s a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 7.Bf.1765/2007/14. sorszámú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű alperes bűnösségét és a cselekmény minősítését illetően helybenhagyta, míg a II. rendű alperes tekintetében megváltoztatta és a II. rendű alperest az ellene társtettesként különösen nagy kárt okozó csalás büntette miatt emelt vád alól felmentette.

A felperes keresetében egyetemlegesen kérte kötelezni az alpereseket 200 000 000 forint és ennek 1997. március 13. napjától a kifizetés napjáig járó évi 45 %-os kamata megfizetésére, elsődlegesen kártérítés, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás és végül kölcsön jogcímén.

Az alperesek jogellenes magatartását abban jelölte meg, hogy egyenként és egymással összejátszva megakadályozták, illetőleg ellehetetlenítették azon törekvésüket, hogy az általa biztosított 200 000 000 forinton megvásárolt **gazdasági társaság2** üzletrészához hozzájuthasson. Hivatkozott arra, hogy ellene és ifj. **K. T.** ellen büntetőeljárás volt folyamatban, ezért nem akarta, hogy a **K.** név a privatizációs eljárásban megjelenjék. A II. rendű alperes az ő megbízottjaként járt el, a vételárhoz szükséges 200 000 000 forintot ő biztosította a büntetőeljárásban a bűnügyi zárlat alól feloldott, kiskorú **K. T.** nevére csupán

névlegesen elhelyezett és ténylegesen nem neki ajándékozott banki betétben elhelyezett pénzösszegeből. Egyébként kiskorú **K. T.** nevén összesen 650 000 000 forint betétösszeg volt, amelyből a büntetőeljárásban 450 000 000 forint elkobzásra került. A tényleges és valós megállapodás közte és a II. rendű alperes között jött létre, a pénzt közvetlenül ő nyújtotta, s abban állapodtak meg, hogy a privatizáció sikere esetén a II. rendű alperes a lehető legrövidebb időn belül biztosítja számára a **gazdasági társaság2** tulajdonjogát, és addig is ügyvezetőként működteti a kft-t, ám minden lényeges döntést csak vele egyetértésben hozhat meg. A kölcsönszerződések színleltek és csupán a **K.** név háttérben maradását szolgálták. Nem számolt azzal, hogy őt és fiát végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik, ami az ügyintézésben őket jelentősen korlátozta. A II. rendű alperes ezt a helyzetet kihasználva a **gazdasági társaság2**-t a saját tulajdonának kezdte tekinteni és ekként kezdett el viselkedni. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok - különös tekintettel a hitelfedezeti megállapodás tartalma - alátámasztják a tényállításait. A II. rendű alperes megszegte a vele kötött megállapodást és a többi alperessel együtt mindent elkövetett, hogy őt az üzletrész tulajdonjogának megszerzésében megakadályozza. Hivatkozott arra, hogy az I. rendű alperest a büntető bíróság is elmarasztalta; indítványozta a büntetőeljárás iratainak beszerzését. A késedelmi kamat mértékét a II. és III. rendű alperes közötti szerződésben kikötött kamat alapján határozta meg.

Érdemben csak a II. rendű alperes védekezett, kérte a kereset elutasítását. Állította, hogy a felperessel csak és kizárólag 2000. júniusában került kapcsolatba, a felperessel sem írásban, sem szóban szerződést nem kötött, közöttük még csak szerződés tervezet sem született. A privatizációhoz a pénzt a III. rendű alperes kölcsönözte, így a **gazdasági társaság2** üzletrésze a felperest nem illethette meg, neki kárt nem okozott. A szerződéses kötelezettségeit a vele jogi kapcsolatban álló III. rendű alperes felé teljesítette. Csak 2001. tavaszán tudta meg, hogy a 200 000 000 forint a kiskorú **K. T.** nevén lévő pénz volt, amivel viszont a felperes érvényesen egyedül nem rendelkezhetett, hisz - miként azt az ellene és a fia ellen folyamatban volt büntetőeljárásban mindvégig hangoztatta - ezt az összeget az unokájának ajándékozta. Amikor a III. rendű alperessel az üzletrész átruházási szerződést megkötötte, illetve a felperes és fia mentesültek a hatósági eljárások alól, irányában egyre agresszívabban léptek fel, ifj. **K. T.** folyamatosan igyekezett a kft. ügyeibe illetéktelenül beavatkozni. Ezért velük a kapcsolatot megszakította és kizárólag a szerződéses partnerével együttműködve járt el. Az ügyletbe **E. Zs.-**nak, illetőleg **R. Zs.-**nak történő bevonásáról és az azt követő eseményekről ő már nem tehetett, és az egész ügylet akkor alakult problémává, amikor ezen személyek bekapcsolódtak az ügyek intézésébe.

Az elsőfokú bíróság megkísérelte az alperesek ellen folyt büntetőeljárás iratainak beszerzését, ami nem járt sikerrel.

A rendelkezésére állt adatok alapján meghozott ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest az állam javára 900 000 forint illeték, a II. rendű alperest a felperes javára 45 900 forint perköltség megfizetésére.

Ítéletének indokolásában mindenekelőtt abban foglalt állást, hogy az erőmű megvásárlásához szükséges 200 000 000 forintot ki biztosította a II. rendű alperes részére. Ezzel összefüggésben tévesnek minősítette azt a felperesi hivatkozást, hogy a büntető

bíróság azt állapította volna meg, hogy a pénz a felperes tulajdonát képezte. Álláspontja szerint ugyanis a megállapítás az volt, hogy a pénz a **K.** család férfi ágától származott. A felhasznált pénzeszköz az akkor még kiskorú **K. T.** nevén került elhelyezésre a **hitelintézet**-nél, amely összeget az 1997. február 8-án a felperes és **K. T.** között létrejött megállapodást tartalmazó okirat tanúsága szerint a felperes a kiskorú **K. T.** részére kölcsön adta, amely álláspontját a felperes éveken át következetesen képviselte. Ennek tükrében súlytalan és nem lehet valós az a felperesi, a perben mindvégig hangoztatott és a hitelfedezeti megállapodásba is foglalt azon felperesi nyilatkozat, hogy a felperes a saját pénzeszközét biztosította a II. rendű alperes részére. A felperes és a kiskorú **K. T.** közötti kölcsönszerződés színleltségét nem látta megállapíthatónak, a színleltség megállapításához ugyanis az szükséges, hogy ne legyen a szerződés megkötésére akarat, és jelen esetben éppen az ellenkezője állt fenn. A szerződés célja ugyanis az volt, hogy a pénzösszeget a büntetőeljárás alól elvonják, a szerződéskötési szándék tehát egyértelműen megvolt. Annak nincs jogszabályi akadálya, hogy a kölcsönt nyújtó szerződésben kikösse azt, hogy a kölcsönösszeg milyen célra használható fel. Jelen esetben is erre került sor, a felperes kikötötte, hogy a kölcsön a **gazdasági társaság**² privatizációjára használható fel. Abban az esetben, ha a kölcsön felhasználása nem a célnak megfelelően történik, a Ptk. 525. § (1) bekezdés b) pontja szerinti szankció az azonnali hatályú felmondás. Erre azonban nyilvánvalóan nem kerülhetett volna sor egyébként sem, mert a kölcsönszerződésben kikötött felhasználási cél megvalósult. A kölcsönszerződéssel a kölcsön összege feletti rendelkezési jogosultság **K. T.**-t, illetőleg törvényes képviselőjét, illetve a gyámhatóságot illette meg, és a visszafizetési kötelezettség őt terhelte, amint az a kölcsönszerződésből is kitűnik, abban ugyanis a felperes és kiskorú **K. T.** akként állapodott meg, hogy a kölcsönösszeget kiskorú **K. T.** fizeti vissza a felperesnek. A felperes nem bizonyította, még csak nem is hivatkozott arra, hogy a kölcsön visszafizetésére **K. T.**-t felhívta volna, illetve vele szemben igényt érvényesített volna. Kár bekövetkeztéről pedig legfeljebb akkor lehet szó, ha kötelmi jogi alapon a követelés nem térül meg. Jelen esetben azonban a felperesi igényérvényesítés bizonyítottságának hiányában ez nem állapítható meg, így a felperes a kár bekövetkeztére a bizonyítási kötelezettségét nem teljesítette.

Az I. rendű alperes az üzletrész **gazdasági társaság**-tól történő megvásárlásában, az ahhoz szükséges pénzeszköz biztosításában nem vett részt. A büntetőeljárás adataiból megállapíthatóan a későbbiek során saját magának kívánta megszerezni az üzletrészt, mely törekvése nem járt sikerrel. Az I. rendű alperes magatartása a felperes érdekérvényesítését csak átmenetileg akadályozta, így a felperes vonatkozásában az I. rendű alperes károkozó magatartást nem tanúsított.

A II. rendű alperes a felperes érdekében való eljárást vállalta, amit teljesített. Az üzletrész megvásárlásához szükséges pénzeszköz a III. rendű alperessel megkötött kölcsönszerződés alapján állt rendelkezésére, ám a II. rendű alperes tudta, illetőleg tudnia kellett azt, hogy a pénzt a **K.** család biztosította a vásárláshoz, s ahogy a büntető bíróság is megállapította, ezen pénzösszeg a **K.** család férfi ágától származik. A II. rendű alperes azon védekezését, hogy a hitelfedezeti megállapodás hamisítvány lenne, alaptalannak találta, mert a perben kirendelt szakértő az okiraton lévő aláírás II. rendű alperestől származását egyértelműen megállapította. Ezen túlmenően a II. rendű alperes tudattartalmára utal az is, hogy a későbbiek során az üzletrész átadása, értékesítése kapcsán ezen megállapodásnak megfelelően próbált eljárni. A kölcsönösszeget vállalásának megfelelően használta fel, a megszerzett üzletrészt a hitelfedezeti megállapodásnak

megfelelően értékesíteni próbálta. Ennek sikertelensége nem az ő cselekvőségére vezethető vissza. A felperessel kötött üzletrész átruházási szerződés a privatizációs szervezet hozzájárulásának hiányában nem jött létre. Ezért károkozó magatartást a II. rendű alperes sem tanúsított.

A III. rendű alperes a 200 000 000 forint felett rendelkezési jogosultságot szerzett, a pénzüsszeget a II. rendű alperesnek biztosította, ezt követően követelését - tartozásátvállalás megnevezéssel - a felperes részére engedményezte, mely magatartása a kártérítő felelősség megállapítására nem alkalmas. Mindezen indokaira figyelemmel az elsőfokú bíróság szerint sem kár, sem károkozó magatartás felperes részéről megfelelő módon bizonyításra nem került, így értelemszerűen az okozati összefüggés sem állapítható meg, ezért a kártérítésnek a Ptk. 339. §-a (1) bekezdésében írt feltételei egyik alperes irányában sem teljesültek.

Mivel a felperes szerződéses kapcsolatot csak a kiskorú **K. T.**-sal bizonyított, kötelmi igényrel csak az ő törvényes örökösével szemben léphet fel, amivel a felperes - perbeli nyilatkozata szerint - élni nem kívánt, ezért a per ebben a vonatkozásban **K. T.** halála miatt félbeszakadt.

Az ítélet megváltoztatása és a keresetének történő helyt adás iránt - az elsőfokú eljárásban előadott indokait megismételve - a felperes élt fellebbezéssel, melyben indítványozta az elsőfokú eljárásban is már beszerezni kért, az alperesek ellen folyt büntetőeljárás iratainak beszerzését, és a per anyagává tételét.

A pénz eredetére vonatkozó korábbi előadásának megismétlését követően hivatkozott arra, hogy 1998-ban az **gazdasági társaság**-tól tudta meg, hogy részére a tulajdonosváltáshoz az ő büntetett előélete miatt nem adják meg a hozzájárulást, ezért vonatta vissza a II. rendű alperessel a jóváhagyás iránti kérelmet és vele szóban megállapodott, hogy a tulajdonjogot a 7 éves határidő lejárta után adja át. Ezt követően azonban az események lényegesen megváltoztak, a II. rendű alperes mindent elkövetett, hogy szabaduljon a tartozás visszafizetésének terheitől. Ebben partnere lett a menyé és a III. rendű alperes, mert közben ifj. **K. T.** és **U. E.** kapcsolata megromlott, el is váltak. Ez volt az oka annak, hogy a III. rendű alperes hozzájárult, hogy az ingatlan tulajdonjogát az I. rendű alperes megszerezhesse. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a keresetét csak kártérítés jogcímén bírálta el, a keresete további jogcímeiről nem határozott. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet több téves, a jogerős büntető ítélettel ellentétes megállapítást tartalmaz. Így a másodfokú büntető bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor megállapította, hogy a 200 000 000 forint a **K.** család férfi ágától származik és ezen személyek közül I. rendű felperest jelölte meg sértettként, amit alátámaszt az a körülmény is, hogy III. rendű alperes is őt jelölte ki az üzletrész vevőjeként az 1997. december 1-jei adásvételi szerződés tekintetében. A büntető ügy irataiból valamennyi releváns körülmény megállapítható, álláspontja szerint a bizonyítási lehetőségeit kimerítette. A büntető iratokból egyértelműen megállapítható, hogy ténylegesen a pénzt az ő intézkedésére közvetlenül a banktól kapta meg a II. rendű alperes és teljesen formális volt a kiskorú unokája és a III. rendű alperes közötti kölcsön írásbeli rögzítése, mert ténylegesen közöttük semmilyen szerződés nem volt. A pénzt az ellene és a két fia ellen csalás és más bűncselekmények elkövetése miatt indult büntetőeljárást megelőzően ő helyezte el 650 000 000 forint értékben a kiskorú unokája nevére, amelyből panaszukra az ügyészség 200 000 000 forintra a lefoglalást

megszüntette. Ténylegesen ajándékozási szándéka nem volt, ezért nem is jelentette be ezt a gyámhatóságnak. Célja az volt, hogy a büntetőeljárás során a pénzt ne foglalják le, azzal ő szabadon tudjon rendelkezni. A kiskorú **K. T.**-sal általa kötött kölcsönszerződés is teljesen formális volt. Valójában ő nyújtotta a kölcsönt közvetlenül a II. rendű alperesnek, és pénzkölcsön jogcímén a visszafizetési kötelezettsége mindenképpen fennáll.

A II. rendű alperesen kívül a további alperesek védekezését nem terjesztettek elő, tehát a kereseti tényállításait nem vitatták. Az I. rendű alperest pedig a büntető bíróság is elmarasztalta és kifejezetten megállapította, hogy magatartása miatt I. rendű felperes vagyonában károsodás következett be.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme helyes indokai alapján az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, a további alperesek fellebbezési ellenkérelemmel nem éltek.

A felperes a keresetét **K. T.**-sal szemben is előterjesztette, kinek jogutódját nem kívánta perbe állítani, ezért az elsőfokú bíróság 37. sorszámú végzésével megállapította, hogy **K. T.** IV. rendű alperessel szemben elhalálozása miatt az eljárás 2009. május 14. napján félbeszakadt.

A Pp. 213. §-ának (1) bekezdése alapján az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. Az eljárás félbeszakadása folytán az elsőfokú bíróság döntése a IV. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelemre nem terjedt ki, ezért az elsőfokú bíróság ítélete a Pp. 213. §-ának (2) bekezdése alapján részítéletnek minősül, s az ítéletábra azt ekként, részítélettel bírálta felül.

Az ítéletábra a felperesnek már az elsőfokú eljárásban is előterjesztett bizonyítási indítványa alapján beszerezte és az eljárás tárgyává tette a nyomozati iratokra is kiterjedően az I. rendű alperes és társai ellen a M-i Városi Bíróságon 8.B.56/2005. szám alatt folyt büntetőeljárás iratait, melynek adatai alapján az elsőfokú ítéleti tényállást a jelen tényállásban írtak szerint kiegészítette és helyesbítette. Az ítéletábra az így megállapított tényállás alapján a felperes fellebbezését részben, az I. és II. rendű alperesekkel szemben alaposnak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság által - a büntetőeljárás iratainak részletes ismerete hiányában - megállapított ítéleti tényállás hiányos és részben téves, és téves az abból levont, a keresetet - a Pp. 4. §-a (2) bekezdését is megsértve - az I. rendű alperessel, valamint - a felperes és a II. rendű alperes közötti szerződéses jogviszony hiányára alapítottan - a II. rendű alperessel szemben elutasító döntése is.

A Pp. 4. §-ának (2) bekezdése alapján, ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől polgári perben kell határozni, a bíróság határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

Következetes és egységes a bírói gyakorlat abban, hogy e törvényhely alapján a büntető ügyben eljáró bíróság jogerős ítélete a bűncselekmény elkövetése és az annak alapjául szolgáló tények körében a polgári perben eljáró bíróságot köti. (BDT 2010/2249.)

Az alperesek ellen különösen nagy kárt okozó csalás büntette miatt folyt eljárás és a jogerős büntető ítélet az I. rendű alperes bűnösségét e cselekményben megállapította.

A csalásnak a Btk. 318. §-a (1) bekezdésében meghatározott törvényi tényállása szerint a csalást az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett más tévedésbe ejt vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz. A károkozás tehát a csalás törvényi tényállási eleme, ezért a jogerős büntető ítéletnek az I. rendű alperes terhén a károkozás tényére, a károsult személyére, és a károkozó magatartás mibenlétére vonatkozó megállapításai, az annak alapjául szolgált, a jogerős ítéletbe foglalt tények és indokok a polgári bíróságot, így a jelen bíróságot is a Pp. 4. §-ának (2) bekezdése alapján kötötték. Az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a **gazdasági társaság2** vételére fordított 200 000 000 forintra a felperes tulajdonjoga nem bizonyított, s hogy az I. rendű alperes a felperesnek kárt nem okozott, ellentétes a jogerős büntető ítélettel, valójában az elsőfokú bíróság részéről ez annak kimondását jelentette, hogy az I. rendű alperes a jogerős ítéletben terhére rótt bűncselekményt nem követte el, amire a polgári bíróságnak felhatalmazása nincs.

Bűncselekmény nem létezik sértett nélkül. Az 1998. évi XIX. törvény (Be.) 51. §-ának (1) bekezdése alapján sértett az, akinek jogát vagy jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette.

A jogerős büntető ítélet az I. rendű alperes terhére rótt, károkozást is megvalósító bűncselekmény sértettjeként a felperest állapította meg, és kimondta azt is, hogy az I. rendű alperes megtévesztő magatartása következtében károsodás a felperes vagyonában következett be (másodfokú büntető ítélet 16. oldal (1) bekezdés).

A jogerős büntető ítélet tényként állapította meg azt is, ami a polgári perben sem volt vitás, hogy a II. rendű alperes a vételárat a **hitelintézet**-nél a kiskorú **K. T.** nevén elhelyezett bankbetétek felhasználásával egyenlítette ki.

A büntető bíróság is az ügy alapkérdésének tekintette, hogy ténylegesen kinek a tulajdonát képezte a 200 000 000 forint, amely a lombardhitel óvadékaként lekötött és a hitel visszafizetésére felhasznált bankbetétek összegének felelt meg (elsőfokú ítélet 49. oldal).

A másodfokú büntető bíróság az elsőfokú ítélet tényállását és ténybeli következtetéseit - a másodfokú ítéletbe foglalt kiegészítésekkel - megalapozottnak ítélte.

A másodfokú ítéletbe foglalt kiegészítések nem érintették az elsőfokú büntető bíróságnak (I. rendű felperes neve) felperes sértetti, valamint **K. T.**, **H. B.** és **K. J.** tanúk egybehangzó vallomásán, továbbá közvetve Dr. **K. L.** tanú vallomásán alapuló azon ténymegállapítását, hogy a kérdéses összeg tulajdonosa (I. rendű felperes neve) sértett volt (elsőfokú ítélet 49. és 50. oldal), és hogy a kiskorú **K. T.** nevén évekkorábban az **hitelintézet jogelődje** M.-i Fiókjánál nyitott és a jogutód **hitelintézet**- által kezelt betétekben 1997. tavaszán volt, mintegy 650 000 000 forintból 200 000 000 forint a felperestől származott, és csak az ezt meghaladó összeg eredetére vonatkozóan nem volt kétséget kizáró bizonyossággal megállapítás tehető (elsőfokú ítélet 8. oldal).

A jogerős büntető ítélet a felperes, **K. T.** és az I. rendű alperes személyes nyilatkozata alapján tényként állapította meg azt is, hogy az I. rendű alperes tisztában volt azzal, hogy a privatizáció során felhasznált betétekben elhelyezett 200 000 000 forint a felperestől származott, melyből eredően a felperesnek követelése keletkezett az üzletrészt megszerző II. rendű alperessel szemben. Az I. rendű alperes ismeretében volt a felperes és a II. rendű alperes között elmérgesedett viszony is, tisztában volt a közöttük létrejött eredeti megállapodás tartalmával, a **K.** családnak a **gazdasági társaság2** üzletrészenek megszerzésére irányuló törekvésével és annak indokaival. Éppen ezt kihasználva ajánlotta

fel, hogy közreműködik az üzletrésznek a **K.** család férfitagjainak büntetőjogi érintettsége miatt **U. E.** javára történő megszerzésében, amelyről a felperes is tudomással bírt. Ajánlata mögött azonban valós szándék nem volt, a jogerős büntető ítélet ténymegállapítása szerint is **U. E.-t**, a III. rendű alperest és a felperest is megtévesztve vette rá a III. rendű alperest a II. rendű alperessel szemben formálisan neki fennálló követelése engedményezésére, ténylegesen azonban a maga javára akarta a **gazdasági társaság2** üzletrészét megszerezni. E magatartása következményeként a követelés jogosultja kikerült a **K.** család köréből, és az I. rendű alperes ezzel az elsőfokú büntető ítélet szóhasználatára szerint (55. oldal) személyesen a felperestől megvonta a követelés érvényesítésének, az üzletrész megszerzésének lehetőségét. A továbbiakban a felperesnek az események alakulására ráhatása már nem lehetett. Amennyiben az I. rendű alperes a **K.** családdal kötött szóbeli megállapodását teljesítette volna, úgy biztosított lett volna a felperes beleegyezése mellett az ingatlan tulajdonjoga **U. E.** részére, ami szándékában sem állt. Ezért a felperes károsodása az I. rendű alperes magatartásával okozati összefüggésben már akkor bekövetkezett, amikor vele az engedményezési megállapodást megkötötték, illetve, amikor a követelést az I. rendű alperes **R. Zs.-ra** engedményezte. Az már az I. rendű alperes magatartásától független, az ő magatartása és a kár bekövetkezése közötti okozati összefüggés szempontjából irreleváns, általa nem befolyásolható körülmény volt, hogy az **gazdasági társaság4** a szerződéstől elállt és a **gazdasági társaság2** tulajdonosa ismételten a II. rendű alperes lett, kinek ezáltal lehetősége lett volna a felperest ért kár enyhítésére, mely lehetőséggel nem élt.

Az I. rendű alperes önmagában megakadályozhatta volna a felperes, illetve a **K.** család számára az üzletrész elvesztését, ezért az ő kártérítési felelőssége szempontjából a magatartását követő történéseknek relevanciájuk nincs.

A kifejtett indokok alapján az I. rendű alperest bűncselekménnyel okozott kár jogcímén helytállási kötelezettség terheli a keresetben érvényesített 200 000 000 forint és annak a kár bekövetkeztétől, azaz 2000. május 1. napjától esedékes törvényes mértékű késedelmi kamataira a felperes felé.

Az elsőfokú bíróság tévesen, az ügy szereplői valós akaratának vizsgálata nélkül, a büntetőeljárásban rendelkezésre álló bizonyítékokkal alá nem támaszthatóan tekintette érvényesnek a 200 000 000 forintnak a vételárra fordításával kapcsolatosan született kölcsönszerződéseket.

A II. rendű alperesnek a büntetőeljárásban is képviselt védekezésével azonos jelen perbeli védekezését a büntetőeljárásban rendelkezésre álló bizonyítékok és a jelen perbeli adatok is megcáfolták. Az a körülmény, hogy a büntető bíróság az ellene emelt vád alól - azért, mert magatartásából hiányzott a csalás azon törvényi tényállási eleme, hogy eleve megtévesztő, tévedésbe ejtő magatartást tanúsított volna a felperessel történt megállapodásakor és a felperest emiatt érte volna kár - felmentette, nem zárja ki annak megállapíthatóságát, hogy a valóságos szerződéses kapcsolat a felperes és a II. rendű alperes között állt fenn, s a II. rendű alperes e szerződést megszegté és a felperes ezzel okozati összefüggésben vesztette el a **gazdasági társaság2** tulajdonjoga megszerzésének lehetőségét.

Nem valós a II. rendű alperes azon védekezése, hogy a felperessel csak 2000. év nyarán került volna kapcsolatba és a pénz eredetéről csak 2001. tavaszán értesült volna. A büntetőeljárás adatai igazolták, hogy a II. rendű alperes már jóval korábban, még az 1990-es évek elején megismerkedett a felperessel, és amikor munkaviszonya megszűnt a M. Egyetemen a **K.** család „szaktanácsadójaként” tevékenyen részt vett a privatizációs folyamatokban, azokat figyelemmel kísérte, pályázati anyagokat készített. A **K.** család tulajdonában volt m.-i P. Hotelben számára egy irodahelyiséget is berendeztek. Így a privatizációs folyamatokban a kezdetektől aktív szerepet vállalt, jól ismerte a felperes gazdasági érdekeltségeit, privatizációs elképzeléseit, tudta, hogy a család a privatizáció során jelentős vagyoni tetteket tett, ami már olyan mértéket öltött, hogy a felperes jobbnak látta a vagyonát „szétíratni” a hozzá közel álló személyekre (**K. J.** tanú vallomása). A II. rendű alperes is elismerte a jelen eljárásban, hogy a **K.** család 1997-ben elég problémás helyzetben volt, próbálták letagadni, hogy milyük van (54. sorsz.).

Ezért is, és mert 1995-től a felperes és fiai ellen büntetőeljárás volt folyamatban, a felperes jelentős pénzösszeget helyezett el az 1990. februárjában született kiskorú **K. T.** nevére, ami mögött azonban a felperes részéről valós ajándékozási vagy kölcsönzési szándék a kiskorú unokája javára nem volt, csak a büntetőeljárásban való elkobzás alól akarta megmenteni a 200 000 000 forintot, és azzal szabadon rendelkezve sikeresen akart pályázni a privatizációs eljárásban a **gazdasági társaság2** megszerzése végett. Mindaddig, amíg vele szemben a büntető-eljárás folyamatban volt és így a 200 000 000 forint veszélyeztetve volt, a felperesnek és családjának elemi érdeke volt azt a látszatot kelteni, hogy ezt a pénzt a kiskorú unokájának ajándékozta, ennek valótlanágáról azonban a kiskorú szülei, ifj. **K. T.** és a betétek felett formális rendelkezési joggal rendelkező **U. E.** is tisztában volt. A **gazdasági társaság2** privatizációs pályázatában a **K.** név megjelenése a pályázat sikerességét veszélyeztette volna, éppen ezért a felperes megállapodott az akkor a teljes bizalmát élvező II. rendű alperessel még 1996-ban, hogy a pályázaton a II. rendű alperes vesz részt, a vételárat a zár alól feloldott 200 000 000 forintból a felperes biztosítja, s az erőmű valós tulajdonosa is ő lesz, a II. rendű alperes az ügyvezetői teendőket látja el és mindaddig, míg a felperes a kft. tulajdonjogát jogilag is meg nem szerezheti, a felperes hozzájárulása és beleegyezése nélkül a II. rendű alperes a kft. sorsát érdemben befolyásoló döntést nem hozhat.

A felperes és a II. rendű alperes valós megállapodását a jelen perben csatolt, 1997. február 8-án kelt hitelfedezeti megállapodás tartalmazza, amely okirat a büntetőeljárásban bizonyítékként valóban nem szerepelt, amelyre a felperes azt a magyarázatot adta, hogy csak a szabadulása után találta meg. Az okiraton szereplő aláírás azonban a perben beszerzett írásszakértői véleménnyel egyértelműen igazoltan a II. rendű alperestől származik, s az okirat tartalmának valótlanágát vagy akarati hibából eredő érvénytelenségét az alperes a perben nem bizonyította, hivatkozott ugyan arra, hogy a szakértő az okirat keletkezésének körülményeit nem véleményezte, erre nézve azonban tényelőadással maga sem élt, bizonyítékot nem ajánlott fel.

Az okiratba foglalt tartalommal teljes egészében megegyező megállapodás létrejöttét szóbeli megállapodásként azonban a jogerős büntető ítélet is tanúvallomásokkal és a II. rendű alperesnek a megállapodás tartalmával megegyezően tanúsított kezdeti magatartásával alátámasztottan tényként állapította meg. A megállapodás tartalma tehát valós, a szerződéses kapcsolat közvetlenül a felperes és a II. rendű alperes között jött

létre, és a 200 000 000 forintra kötött többlépcsős kölcsönszerződés csupán annak leplezését szolgálta, hogy a **gazdasági társaság2** tényleges, valós vevője a felperes volt, a II. rendű alperes a felperes javára, a felperes által rendelkezésére bocsátott saját tulajdonú pénzösszeg felhasználásával pályázott és kötött adásvételi szerződést a maga nevében az **gazdasági társaság**-vel a **gazdasági társaság2**-re. A felperes és a kiskorú **K. T.**, nevezett és a III. rendű alperes, valamint a II. és III. rendű alperesek közötti kölcsönszerződések a szerződések alanyában tehát színleltek voltak, a kölcsönszerződés színleltisége ugyanis megállapítható akkor is, ha az a hitelező és a valójában szerződni kívánó harmadik személy közötti kölcsönszerződést leplez (Ptk. 207. § (5) bekezdés, 523. §, BH. 207/58., BDT. 2006/1430.).

A felperes és a kiskorú **K. T.** közötti kölcsönszerződés színleltisége magából a szerződés tartalmából, a visszafizetési kötelezettségre vonatkozó kikötésekből is kitűnik. A szerződés tartalma alapján is egyértelmű ugyanis, hogy az összeg végső címzettje a II. rendű alperes, a felperes a szerződésben megszabta azt az utat is, amelyen a pénz a II. rendű alpereshez eljut, és hogy a kiskorú **K. T.**-t saját személyében, a saját vagyona terhére visszafizetési kötelezettség nem terheli. E szerződés szerint is a kölcsön összegét a II. rendű alperes köteles a felperesnek visszatéríteni, mégpedig az összeg felhasználásával megszerzett **gazdasági társaság2** tulajdonjogának a felperesre történő átruházásával. Készpénzfizetési kötelezettsége a kiskorú **K. T.**-nak a szerződés szerint csak azon pénzösszegnek a felperes felé továbbítására van, amit a II. rendű alperes a III. rendű alperesnek keresztül részére megfizet. A felperes tehát még e szerződés érvényessége esetében sem léphetne fel eredményesen követeléssel a 200 000 000 forint megfizetése iránt **K. T.** örökösével szemben, azt ugyanis a II. rendű alperes sem állította, hogy a 200 000 000 forintot a III. rendű alperesnek megfizette volna, csupán arra hivatkozott, hogy az ő irányában teljesített, ennek mibenlétét azonban nem jelölte meg és nem bizonyította.

Az 1997. február 8-án kelt, a hitelfedezetet biztosító megállapodás - amelynek részét képezte a felperes és a kiskorú **K. T.** között létrejött kölcsönszerződés is, és a II. rendű alperes vállalta az abban foglaltak betartását is - létét és tartalmát bizonyítja, hogy a II. rendű alperes a megállapodásban foglaltak szerint járt el, amikor az 1997. december 1-jén a felperessel az üzletrész átruházási szerződést megkötötte, jóváhagyásra azt az **gazdasági társaság**-hez benyújtotta és a felperes kérésére a kérelmet vissza is vonta, melynek indokával is nyilvánvalóan tisztában volt, hisz közöttük ekkor még az egyetértés fennállt.

A III. rendű alperes csak névlegesen vett részt a szerződéses láncolatban. Az 1997. december 1-jén kelt üzletrész átruházási szerződésben a felperes ténylegesen nem a III. rendű alperes akarata alapján került vevőként a szerződésben megnevezésre, hanem a II. rendű alperessel kötött szerződés alapján. Bizonyíték a hitelfedezeti megállapodás tartalmára az a tény is, hogy a felperes magát az ingatlan tulajdonosának tekintette és ő, illetőleg megbízása alapján a fia tulajdonosként is viselkedett. A privatizációs szerződésben vállalt fejlesztéseket a **K.** család biztosította, ifj. **K. T.** az érdemi ügyintézésbe is belefolyt, a II. rendű alperes fizetését is ő állapította meg, s a kft. alkalmazottai is érzékelték, hogy a II. rendű alperes nem önállóan dönt a lényegi kérdésekben. Mindezt a büntetőeljárásban fellelhető tanúvallomások alátámasztották. Mivel a felperes bizonyult szavahihetőnek, a II.

rendű alperes pedig teljesen szavahihetetlennek, hihető, hogy a felperes és a II. rendű alperes - abban a tudatban, hogy az ellene és a fia ellen folyó büntetőeljárás miatt a **K.** család férfi tagjai nem reménykedhettek abban, hogy bármelyikük tulajdonjogának megszerzéséhez az **gazdasági társaság** hozzájárulna - abban állapodtak meg, hogy a tulajdonjogot a privatizációs szerződésben az **gazdasági társaság** hozzájárulásához kötött 7 éves határidő után fogja átruházni, és addig gyakorolja az ügyvezetői jogosítványokat. E megállapodás biztosítékként kötötte meg a felperes és ifj. **K. T.** egyetértésével a II. rendű alperes a III. rendű alperessel az üzletrész átruházási szerződést, amit a 7 éves határidő leteltéig, 2004. december 31-ig ügyvédi letétbe helyeztek.

A II. rendű alperes nehezen viselte az így kialakult helyzetet, és amikor a felperessel és fiaival szemben a büntetőeljárás és annak következményei komolyabbá váltak, az ügyintézésben ténylegesen részt vett ifj. **K. T.** előzetes letartóztatásba került, majd a felperest és ifj. **K. T.**-t végrehajtandó szabadságvesztéssel sújtó jogerős büntető ítélet született, amit ki is töltöttek, a felperes pozíciója meggyengült, és a II. rendű alperes ezt követően a hitelfedezeti megállapodásban foglaltakhoz már nem tartotta magát, nem működött közre abban, hogy a **K.** család a **gazdasági társaság²** tulajdonjogát megszerezze. 1998. május 29-én írásban is kifejezetten visszautasította a felperessel az együttműködést a megállapodás teljesítésében, és a felperes számára ekkor vált nyilvánvalóvá, hogy a II. rendű alperes a **K.** család addigi anonimitását az ügyletben arra akarja felhasználni, hogy kizárólagosan gyakorolja az ingatlan feletti tulajdonosi jogosítványokat, és a továbbiakban így is viselkedett. A kialakult helyzetben a felperes már azzal is megelégedett volna, ha az ingatlan tulajdonjogát a III. rendű alperes szerzi meg, a II. rendű alperes azonban ebben sem működött közre, a letétbe helyezett szerződés felhasználásához nem járult hozzá, a letét felbontásától és a szerződésnek az **gazdasági társaság**-hez való benyújtásától elzárkózott. Így a III. rendű alperes tulajdonszerzésének esélye kizárólag a II. rendű alperesnek felróhatóan maradt el. A III. rendű alperessel való szerződéskötéskor és a letétkor a III. rendű alperes képviselőjeként ifj. **K. T.** járt el, és a III. rendű alperes a szerződés felhasználásától nem zárkózott el. A kialakult helyzetben abban is közreműködött, hogy az I. rendű alperes ajánlatát elfogadva az I. rendű alperes révén szerezzék meg a leánya, **U. E.** az örömjogi tulajdonjogát, amiről - a jelen perbeli tényállításával ellentétben, a büntetőeljárás adataival igazoltan - a felperes is tudomással bírt, azt maga is szorgalmazta, ahhoz maga is hozzájárult.

A felperes, sem a család többi tagja, nem adta hozzájárulását ahhoz, hogy az I. rendű alperes formálisan a III. rendű alperesnek a II. rendű alperessel szemben fennálló követelését **R. Zs.**-ra engedményezze, erről csak utólagosan szereztek tudomást, s ekkor vált a felperes számára is nyilvánvalóvá, hogy az I. rendű alperes valós szándéka nem arra irányult, hogy az üzletrészt a **K.** család számára szerezzék meg. A II. rendű alperes az üzletrész átruházási szerződést **R. Zs.**-tal, majd az **gazdasági társaság⁴**-el a hitelfedezeti megállapodást megszegve írta alá eladóként, annak ellenére, hogy tudta, a felperessel kötött megállapodás alapján az örömjogi tulajdonjogát a felperesnek kell biztosítania, hozzájárulása nélkül azt másnak nem ruházhatja át és nem terhelheti meg.

A II. rendű alperes tehát a felperessel kötött hitelfedezeti megállapodásba foglalt szerződést megszegve, a Ptk. 318. §-ának (1) bekezdése és 339. §-ának (1) bekezdése

alapján köteles a 200 000 000 forintért és annak járulékaért a felperessel szemben helytállni, szerződésszegő magatartásával okozati összefüggésben ugyanis a felperes az I. rendű alperes magatartásával okozati összefüggésben bekövetkezett károsodásával egyidőben szenvedett kárt.

A II. rendű alperes magatartását már csak súlyosbítja, hogy amikor - tőle függetlenül - a **gazdasági társaság2** tulajdonjoga ismételten őt illette meg, lehetősége nyílt volna a felperes kártalanítására, amely lehetőséggel nem élt. Ugyancsak a megállapodásukat megszegve a kft. üzletrészét, mint magánszemély megterhelte, és a követelés behajtása iránt ellene folyt végrehajtási eljárásban a hitelezője a kft. tulajdonjogát megszerezte és a II. rendű alperes anélkül tartotta meg a számára kiutalt árverési vételár-különbözetet, hogy tudta, őt az nem illetheti meg, hisz a kft. vételárát a felperes biztosította.

Az I. és II. rendű alperesek önállóan, külön-külön is megakadályozhatták volna, hogy a felperes a **gazdasági társaság2** tulajdonjogát, illetőleg az annak megszerzésére fordított 200 000 000 forintját elveszítse, ezért a Ptk. 344. §-ának (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek a felperes követelését teljesíteni.

Az ítélet tábla a Ptk. 301. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte egyetemlegesen az alpereseket késedelmi kamat fizetésére is, melynek mértékét a keresettől eltérően a törvényes mértékben határozta meg a 2002. évi XXXVI. törvény 28. §-ának (3) bekezdését és a 2004. évi CXXXV. törvény 134. §-át is alkalmazva a rendelkező rész szerint. A felek megállapodása ugyanis kamatkikötést nem tartalmazott, a II. és III. rendű alperes közötti, nyilvánvalóan a felperes egyetértésével létrejött módosított színlelt kölcsönszerződés is kamatmentes volt. Így a felperes nem bizonyította, hogy a II. rendű alperest a törvényes mértéket meghaladó kamatfizetési kötelezettség terhelné.

A II. rendű alperes és a felperes viszonylatában a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazását a szerződéses kapcsolat kizárta.

A kártérítési felelősség feltételeinek fennállta hiányában sem mentesülhetne a II. rendű alperes a tőke és járuléka visszafizetésének kötelezettsége alól, tekintettel arra, hogy a vételárát a felperes nyújtotta pénzüsszegeből és nem a saját anyagi erejéből fizette meg, ezért a Ptk. 523. §-a alapján visszafizetési kötelezettsége mindenképpen megállapítható lenne. E kötelezettsége pedig akkor kétségtelenül beállt, amikor a felperes hozzájárulása nélkül az erőmű tulajdonjogát az **gazdasági társaság4**-re átruházta, azzal ugyanis nem számolhatott, hogy a kft. a szerződéstől eláll és a tulajdonjog reá visszaszáll.

A III. rendű alperes a szerződéses láncolatban csak színleg vett részt, önálló szerződéses akarata nem volt, - miként azt a büntető bíróság is megállapította - mindig aszerint járt el, ahogy azt tőle a családtagjai elvárták, a II. rendű alperessel a kölcsönszerződést, az üzletrész átruházási szerződést és az I. rendű alperessel az engedményezést a felperes tudtával és egyetértésével kötötte meg. Őt a büntető bíróság is felmentette, az elsőfokú ítéletben az elítélésére vonatkozó ténymegállapítás téves.

A felperes a jelen perben a büntetőeljárás adatait megcáfoló olyan bizonyítékot nem szolgáltatott, ami a III. rendű alperes helytállási kötelezettségének megállapítását megalapozná, ezért a vele szemben támasztott kereset elutasítását az ítélet tábla megalapozottnak találta.

Az ítélet tábla a kifejtett indokok alapján az elsőfokú bíróság részítéletnek minősülő ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint részben megváltoztatta.

A felperes az elsőfokú eljárásban hozzátartozójával képviseltette magát, perköltségként az írásszakértői vélemény előlegezésével keletkezett készkiadása, melynek a II. rendű alperesre áthárításáról az elsőfokú bíróság határozott.

A fellebbezési eljárásban jogi képviselővel eljáró felperesnek a pervesztes I. és II. rendű alperesek a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdése és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított mértékű fellebbezési eljárási költséget kötelesek fizetni, melynek mérséklésére az ítélet tábla a rendkívül magas pertárgyérték és a kiegészített, igen terjedelmes bizonyítás anyaga miatt okot nem talált.

A pervesztes alperesek kötelesek egyetemlegesen megtéríteni az államnak a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 15. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján a felperes illetékeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt kereseti- és fellebbezési illetéket is az 1990. évi XCIII. törvény 42. §-ának (1) bekezdés a) pontja és 46. §-ának (1) bekezdése alapján megállapított maximális mértékben.

D e b r e c e n, 2010. december 9.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Szabóné dr. Bélteki Erzsébet s.k. előadó bíró,
Süliné dr. Tózsér Erzsébet s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -